

اقتصادی را نیز می‌توان برشمرد که البته چندان سنجش‌پذیر نیستند؛ به همین منظور، برای دستیابی به تحلیلی روشن‌تر از ظرفیت‌های تحولی در نظم جهانی سرمایه‌داری، لازم است که در کنار اطلاعات کشورهای اطلاعات مربوط به درآمد و سودآوری شرکت‌های بزرگ نیز گردآوری شود. در این مجال، صرفاً به ارزیابی ظرفیت دو دولت ایالات متحده آمریکا و چین به منظور حفظ یا تغییر الگوی حاکم بر نظم جهانی سرمایه‌داری در نیمه نخست سده ۲۰ پرداخته شده است و به این منظور، وضعیت از منظر شاخص‌های «تشکیل سرمایه ناخالص»، «کسری تراز تجاری» وضعیت شاخص GII (دانش‌بنیان بودن اقتصاد)، شاخص ثبت «پتنت»، تعدد شرکت‌های برتر جهانی و ارزیابی کلی از ثبات اقتصادی و اجتماعی بررسی شده است. هرچند که ارزیابی تفصیلی، مستلزم امکان تخصیص وزن متناسب به مناطق خاصی از این کشورها در نسبت با دیگر مناطق است که مجال آن در این نوشتار فراهم نیست (گزارش کامل این شاخص‌ها در جدول وضعیت اتحادیه‌ها و کشورهای مرکز و نزدیک به مرکز نظام جهانی نشان داده شده است).

رتبه شاخص جهانی نوآوری (GII) ^{۱۰}	تراز تجارت خارجی (میلیارد دلار) ^۹	درصد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص از GDP ^۸	تشکیل سرمایه ناخالص (میلیارد دلار آمریکا) ^۷	جذاب سرمایه مستقیم خارجی (میلیارد دلار آمریکا) ^۶	نرخ رشد اقتصادی سالانه ^۵	GDP برحسب برابری قدرت خرید (میلیارد دلار) ^۴	درآمد ناخالص ملی اسمی (میلیارد دلار) ^۳	درصد پتنت به ازاء خارجی	اعطای پتنت ^۲	منطقه یا کشور	رتبه
۳	- ۶۱۶	% ۲۱	۴۳۱۵	۳۱۱	۲٫۳	۲۰۵۲۴	۲۱۶۲۵	۵۳٫۱	۳۰۷۷۵۹	آمریکا	۱
۱۴	۱۶۴	% ۴۳	۶۰۵۸	۱۵۵	۶٫۱	۲۲۵۲۷	۱۴۳۰۸	۱۹٫۹	۴۳۲۱۴۷	چین	۲
---	۱۲۱۹۷	% ۲۲	۳۴۸۶	۲۱۵	۱٫۵	۱۹۸۵۶	۱۵۶۲۸	۵۴٫۶	۱۲۷۶۰۳	اتحادیه اروپا ^{۱۱}	۳
۹	۲۲۵	% ۲۲	۸۲۹	۵۱	۰٫۶	۴۴۷۴	۳۹۵۸	۳۴٫۱	۱۶۳۶۷	آلمان	۴
۱۵	۵	% ۲۴	۱۲۰۵	۳۷	۰٫۷	۵۲۳۱	۵۲۶۳	۲۱٫۶	۱۹۴۵۲۵	ژاپن	۵
۴۶	- ۷۰	% ۲۷	۸۶۹	۵۲	۵٫۰	۹۲۲۹	۲۸۴۴	۸۳٫۴	۱۳۹۰۸	هند	۶
۵۲	۱۲۸	% ۲۱	۳۹۳	۳۲	۱٫۳	۳۹۶۸	۱۶۴۷	۴۲٫۶	۳۵۷۷۴	روسیه	۷
۱۱	۵۴	% ۳۰	۵۱۲	۱۱	۲٫۰	۲۲۰۶	۱۶۵۸	۲۵٫۰	۱۱۹۰۱۲	کره جنوبی	۸

جدول وضعیت‌های مناطق و کشورهای مرکزی در نظام جهانی سرمایه‌داری
براساس آمارهای سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ بانک جهانی و سازمان جهانی مالکیت فکری

ایالات متحده آمریکا

اقتصاد آمریکا به دلیل حجم اقتصاد براساس ارزش اسمی دلار، همچنان با اختلاف قابل ملاحظه‌ای بزرگ‌ترین اقتصاد جهان است و در دهه اخیر تا پیش از شیوع کرونا یکی از طولانی‌ترین دوره‌های رشد مستمر خود را پشت سر گذاشته است، اما